

Список використаних джерел

1. Грибова Д.В. Розвиток туристичного бізнесу в Україні: теорія, методологія, практика: монографія. Мелітополь: Люкс, 2020. 384 с.
2. Огієнко М.М., Ужва А.М., Любаров Ю.Й. Інноваційні напрямки підвищення ефективності державного регулювання туристичної сфери регіону. Український журнал прикладної економіки, 2020. Том 5. № 3. С. 225-232.
3. Сисоєва С.І. Механізми державного регулювання ринку туристичних послуг України: монографія. Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2017. 192 с.

СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТУРИЗМУ

Батир Ю.Г., канд. екон. наук, доц.

Національний університет цивільного захисту України,
м. Харків, Україна

Худавердієва В.А., канд. екон. наук, доц.

Льонець А.Р., здобувач вищої освіти
Державний біотехнологічний університет,
м. Харків, Україна

Однією з важливих тенденцій розвитку світової економіки на початку ХХІ ст. є її соціалізація, яка стосується як практики економічної діяльності, так і методології економічної науки. У розвитку туризму соціалізація проявляється, передусім, шляхом зростання ролі соціальних чинників, і навіть через перетворення туризму на важливу складову життя все більшої частини населення багатьох країн світу. З урахуванням наявних наукових підходів та представленого вище визначення соціальної безпеки туризму, у її структурі запропоновано виділяти культурну, демографічну та громадянську безпеку [1–3].

До культурної безпеки туризму відносимо захищеність регіональної туристичної системи від загроз, пов'язаних із міжкультурною взаємодією, що виникає в процесі туристичної діяльності. Громадянська безпека є вагомою та найбільш очевидною складовою соціальної безпеки туризму. Адже в чужорідному для себе соціально-культурному середовищі туристи відчувають не лише психологічний дискомфорт і «культурний шок», а й можуть стикатися з різними злочинними зазіханнями на їхнє життя, здоров'я та майно.

Пильну увагу саме до громадської безпеки туристів зумовлено також слабкою захищеністю цієї категорії осіб у місці тимчасового перебування, часто їх недостатнім знайомством із місцевими звичаями, традиціями, побутовими та комунікативними особливостями угруповань DESTИНАЦІЇ. Від загроз громадянської безпеки страждають також працівники та майно туристичних підприємств, причому джерелом таких загроз можуть бути як туристи, так і інші категорії громадян.

Більш узагальнені визначення інформаційної безпеки можна знайти в зарубіжній, в основному англомовній, науковій літературі. Зокрема, М. Вітман і Г. Матторд зазначають, що інформаційна безпека – це захист інформації та її критичних характеристик (конфіденційності, цілісності та доступності) з використанням систем та засобів, які використовують, зберігають та передають цю інформацію шляхом застосування спеціальних заходів, тренінгів та технологій. Як бачимо, автори наголошують на технологічному аспекті інформаційної безпеки, розглядаючи як об'єкт забезпечення саме інформацію, а не особистість, підприємство, регіон чи державу [2, 3].

Узагальнивши зазначені підходи до визначення поняття «інформаційна безпека», а також ґрунтуючись на нашому визначенні безпеки туризму, пропонуємо розглядати інформаційну безпеку туризму як стан захищеності суб'єктів туристичної діяльності від загроз інформаційного походження, що поєднується з наявністю сприятливого для функціонування туристичних систем різного рівня інформаційного середовища. Як один із аспектів інформаційної безпеки туризму варто також розглядати збалансованість та безпеку інформаційного впливу туристичної діяльності на територіальні суспільні системи. Таким чином, головним аспектом, який має бути відображений у змісті поняття «інформаційна безпека туризму», є його конструктивна складова, яка полягає в наявності сприятливого для організації туризму інформаційного середовища [3, 5]. Відповідно, проблеми формування позитивного іміджу туристичних об'єктів та територій також можуть бути вирішені у руслі забезпечення інформаційної безпеки туризму.

Список використаних джерел

1. Усцелімов В.М. Удосконалення підсистеми інформаційної безпеки на основі інтелектуальних технологій. *Прикладна інформатика*. 2019. Т. 11. № 3 (63). С. 31-38.
2. Mansfeld Y. Tourism, Security and Safety. From Theory to

Practice. Routledge, 2019. 376 p.

3. Худавердієа В. Інформаційна безпека туризму: технології та алгоритми інформаційної безпеки. *Науковий журнал «Наука і техніка сьогодні». Серія «Техніка»*. 2022. № 8(8). С. 161-175. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/nts/issue/view/71>

4. Худавердієва В.А. Вплив соціально-культурного аспекту туризму на генезис цивілізаційного процесу та євроінтеграційні комунікаційні зв'язки. *Людинознавчі студії: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: Філософія*. 2022. Спецвипуск. С. 192–213. URL: <http://filos.dspu.in.ua/index.php/filos/article/view/179>

5. Худавердієва В.А. Цивілізаційні та прагматичні фактори розвитку туристичного дискурсу: його жанрів та комунікативних дій в екскурсійному дискурсі. *Науковий журнал «Вісник науки та освіти»*. Серія «Філологія». 2022. № 5(5). С. 57-77. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/download/3220/3235>

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ: ІСТОРІЯ, СЬОГОДЕННЯ ТА МАЙБУТНЄ

Бочан І.О., д-р екон. наук, проф.

Львівський національний університет ім. Івана Франка,
м. Львів, Україна

Історичний підхід використовується перш за все, щоби виявити рушійні сили, чинники та тенденції розвитку туризму і його особливі ознаки. Потребою мандрувати у наших предків був пошук нових територій для проживання і різних видів діяльності, бажання пізнавати світ. З економічної точки зору були поділ суспільства на вільних і підневільних людей, поява товарно-грошових відносин, розвиток торгівлі, культури і мистецтв. Історичне пізнання світу полягало в тому, щоби розвивалась наука про навколишній світ, здійснювалися географічні відкриття, встановлювалися економічні та культурні відносини між народами.

Велику роль в процесі подальшого розвитку туризму починають відігравати фактори пов'язані з появою сфери послуг та невиробничої сфери, розбудовою інфраструктури. Розвиток туризму вимагав і розвитку системи гостинності. У XVII ст. у великих європейських містах почали створюватися кав'ярні. Перша англійська кав'ярня була відкрита у 1652 році вихідцем із Вірменії у Лондоні.